

شخصیت شناسی از طریق اینیاگرام

(کتابی کوچک، گران اما گرانبها)

دو زبانه
(انگلیسی - فارسی)
+ CD صوتی

- ✓ خود را بهتر بشناسیم و بدانیم با چه کسانی روبرو می شویم
- ✓ سودمند برای «مشتاقان روابط اجتماعی بهتر و دوستاناران موفقیت»
- ✓ مناسب برای تقویت زبان انگلیسی

گردآورنده:
بهنام محقق

انتشارات جاودانه

در مستی و هشیار تو را نام نگفتم
مستم ولی از مستی این جام نگفتم
هر روز تو را دیدم و چشمم به توافتاد
دل روی ز بان آمد و پیغام نگفتم
با تشنه لبی، بر لب دریا بنشستم
از کوره‌ی جانم به تو خام نگفتم
هر لحظه و هر شام به یاد تو شدم خواب
رم کرده درونم ولی آرام!! نگفتم
دردم شده‌ای، ای غم لبخند دو عالم
این طعمه گرفتی و به تو لام نگفتم

مراتب تقدیر و احترام

با سپاس از همسر عزیزم «زهرا شهبازنژاد» که در تمام مراحل نگارش حامی همیشگی‌ام بوده، در ویرایش این ترجمه یاری‌ام رسانده و در زندگی مشترک نیز بسیار صبورانه، کسری‌های حاصل از مشغله‌ام را شکیبایی می‌کند.

همچنین از آقایان «سید حسام سیادتی» ارجمند که در این کار کمک شایانی نموده و «دانیال مهاجرانی» دوست داشتنی که زحمت زیادی به عنوان همکار و هماهنگ‌کننده کارهای مکتوب برایم کشیده است و سرکار خانم «زهرا سعیدزاده» که در ترجمه اولیه قدم‌های مؤثری برداشتند قدردانی می‌کنم.

در پایان این بخش، کتاب حاضر را به مادر مهربان و دوست داشتنی‌ام، همسر پرانرژی و انرژی‌دهنده‌ام و همه کسانی که در نگارش کتاب یاری‌ام رساندند تقدیم می‌نمایم.

بهنام محقق

آذر ۱۳۹۷

فهرست مطالب

(Personality type 1)	شخصیت تیپ یک
(Personality type 2)	شخصیت تیپ دو
(Personality type 3)	شخصیت تیپ سه
(Personality type 4)	شخصیت تیپ چهار
(Personality type 5)	شخصیت تیپ پنج
(Personality type 6)	شخصیت تیپ شش
(Personality type 7)	شخصیت تیپ هفت
(Personality type 8)	شخصیت تیپ هشت
(Personality type 9)	شخصیت تیپ نه

مقدمه

انسان‌ها از دیرباز تلاشی بی‌وقفه در جهت شناخت محیط اطراف خود داشته و سعی کرده‌اند از طرق مختلف از قبیل دانش‌های گوناگون غیر علمی و علمی به طبقه‌بندی موضوعات گوناگون پیرامون خود بپردازند. بخشی از این تلاش، محصل نیاز مندی در جهت تامین منافع عینی خود بوده و البته قسمتی از این کوشش به ارضای کنجکاوی بشر در رابطه با جهان پیرامون خود شکل گرفته است. انسان نه تنها به شناخت محیط اطراف خود، بلکه به سعی برای شناخت هم‌نوعان خود نیز مبادرت جدی داشته است که البته تاریخ دقیقی نمیتوان برای این دغدغه فکری بشر برای کشف روابط انسانی بیان نمود که شاید دانستنش هم چندان تأثیری بر وضعیت فعلی این کوشش نداشته باشد هرچند ممکن است با دانستن تاریخچه انواع تلاش‌های شکل گرفته برای کشف انسان و روابطش بتواند دریچه زیبایی به سوی این روابط بگشاید.

چیزی که اهمیت دارد این است که طی سال‌های طولانی انسان‌های فکور و دانشمندان نظاره‌گر رفتار انسان سعی داشته‌اند بشر را در قالب دسته‌هایی تقسیم‌بندی نموده تا اولاً بتوانند طرز فکر، مدل اخلاقی و رفتار این دسته‌ها را از هم تفکیک نمایند و از سویی در پس این شناخت بتوانند آمادگی همزیستی و مقابله با ایشان را با حدس مدل رفتاریشان بهتر و دقیق‌تر داشته باشند. هرچند در این میان برخی هم قصد سو استفاده از این دانش را داشته و بر تنظیم نمودن روابط خود و دیگران با نگاه منفعت طلبی مبادرت ورزیده‌اند که البته این نگرش باعث به وجود آمدن دانش‌هایی از قبیل: طالع‌بینی، تعبیر خواب، روانشناسی در حوزه‌های مختلف، جامعه‌شناسی، مدیریت و بسیار دیگری از علوم انسانی گردیده است.

نیت، هر آنچه که باشد تقریباً تردیدی در میان مردم گوناگون نیست که از توانایی تقسیم‌بندی انسان‌ها لذتی حاصل می‌گردد که می‌توان در نتیجه از آن بهره‌های گوناگون مثبت یا منفی برد.

به عنوان فردی که تقریباً سراسر زندگی خود را به مشاهده انسان‌ها، رفتارهایشان و کنش‌های مختلفشان معطوف نموده‌ام برآن شدم تا دست به قلم و ترجمه برده و در مورد یکی از علاقه‌مندی‌های بشری یادداشتی بنویسم.

نکاتی در رابطه با لزوم شناخت شخصیت

۱. با شناخت تیپ‌های مختلف شخصیتی، اولاً می‌توانیم به خودشناسی بیشتر رسیده و با دانستن بهتر نقاط ضعف و قوت خود، زمینه را برای رشد و رسیدن به مقاصد آینده آماده سازیم.
۲. در صورتی که تیپ‌های شخصیتی مختلف را بشناسیم، اطرافیان خود در محیط‌های مختلف اعم از خانواده، محل تحصیل و کار و محل زندگی اجتماعی خود را بهتر درک خواهیم کرد و می‌توانیم دلایل بسیاری از رفتارهای مثبت و منفی ایشان را از جایگاه تیپ شخصیتی ایشان دیده و تا حدودی امکان پیش‌بینی رفتارشان برایمان امکان‌پذیر می‌گردد.
۳. موفقیت‌های شغلی در هر زمینه‌ای نیازمند ارتباطات صحیح و جایگذاری افراد مناسب در موقعیت‌های به‌جا می‌باشد. با شناخت بهتر افراد و قابلیت قرار دادن آنها در یکی از تیپ‌های شخصیتی، امکان تقسیم وظایف و حضور در پست‌های شغلی مناسب در رده‌های مختلف جامعه، موضوعی بسیار آسان‌تر و بی‌درد‌تر خواهد بود، که این امر در بلندمدت، امکان دستیابی به امکانات مادی و موقعیت‌های بهتر شغلی و رشد و توسعه فعالیت‌های اقتصادی را فراهم می‌آورد.

آیا همه چیز به تیپ شخصیتی افراد مرتبط است؟

در رابطه با این‌که آیا انسان موجودی کاملاً بی‌اختیار است و حتماً طبق دستورات ذهنی ناخودآگاه و در چارچوب تیپ شخصیتی خاص خود عمل می‌کند بحث بسیاری در حوزه‌های مختلف جامعه علمی روانشناسی مطرح است اما آنچه مسلم است تمام موجودیت یک فرد تحت تأثیر تیپ شخصیتی او نمی‌باشد و این‌که فردی با تیپ شخصیتی «پنج» در زمان و مکانی متفاوت از یک تیپ «پنج» دیگر کاملاً «رفتار و فکر و گفتاری» یکسان داشته باشد تقریباً منتفی است. ضمناً حتی در این کتاب نیز به این تفاوت‌ها در شرایط مختلف افراد از قبیل «سلامت و ناسالم» بودن، «کودکی و بزرگسالی» و ... اشاره شده است.

در صورتی که به مبحث علی دلایل تفاوت افراد به شکلی علمی و بسیار دقیق‌تر علاقه‌مند هستید به کتابی که از سوی همین مؤلف (بهنام محقق) به زودی و با نام «تنها نشو، همه را بشناس و جذب کن» (نظریه‌ای نوین در حوزه شخصیت‌شناسی و تحول نظریات پیشین روان‌شناسی) به انتشار می‌رسد مراجعه نمایید و رازهای بسیار سودمندی راجع به علت بروز رفتارهای انسان‌های جهان خواهید یافت.

معرفی کتاب

کتاب حاضر که برگرفته از دیدگاه انیاگرام، موضوعی از روانشناسی که به قرار دادن افراد در یکی از تیپ‌های شخصیتی ۹ گانه می‌پردازد، است تلاشی برای معرفی ۹ تیپ شخصیتی از انسان‌هاست که بر اساس این دانش، می‌توانیم تقریباً همه انسان‌ها را در یکی از این دسته‌ها قرار داده و به بررسی افکار، عقاید، رفتارها و کنش‌های انسان‌ها از دریچه‌های مشترک پرداخت.

این کتاب، متن پیاده شده فایل صوتی، که اصل آن به انگلیسی است، به زبان انگلیسی و سپس ترجمه متن به زبان فارسی است که هم از نظر آموزشی برای یادگیری زبان انگلیسی مفید فایده خواهد بود و هم از این منظر که به معرفی تیپ‌های شخصیتی ۹ گانه می‌پردازد دارای جذابیت برای خوانندگان می‌باشد. لازم به ذکر است که فایل صوتی مربوط به کتاب همراه با کتاب منتشر گردیده و شنیدن صوت انگلیسی برای تقویت زبان انگلیسی با لهجه آمریکایی حتماً پیشنهاد می‌گردد.

توجه: ترجمه فارسی به صورت نسبتاً آزاد و حتی مفهوم‌محور انجام شده است و گاهی اوقات برخی کلمات و عبارات متناسب با متن و فهم بهتر، همسان‌سازی شده‌اند.

معرفی انیاگرام

به لحاظ ماهیت و قدمت، می‌توان آن را با مجموعه تعالیم تانترا در شبه جزیره هندوستان و آسیای دور مقایسه کرد. اما انیاگرام از نظر جغرافیایی و محدوده زمانی، ظاهراً پراکندگی و گستردگی بیشتری داشته است. در این میان، شخصیت معاصر که شاید بیشترین سهم را در گردآوری و معرفی انیاگرام به جامعه علمی غرب داشته، جورج (گیورگس) ایوانویچ گورجیف (۱۹۴۹-۱۸۷۰)، استاد علوم معنوی و انسان‌شناس اهل منطقه قفقاز روسیه می‌باشد. گورجیف در اوایل قرن بیستم با بهره‌گیری از اندوخته‌هایش که طی سفرهای مخاطره‌آمیز به چهار گوشه

گیتی آن‌ها را گردآورده بود، نظریه «هماهنگی در تکامل انسان» را ارائه داد. نظریه او، نه یک دیدگاه روان‌شناختی، که بیشتر مبتنی بر یافته‌های انسان‌شناسی بود. در این‌که مبدا و مبدع اصلی انیاگرام را چه کسی باید نامید مناقشه بسیاری وجود دارد اما آنچه که بیشتر از این اهمیت دارد ارزشمندی خود انیاگرام به عنوان دانشی برای شناخت انسان و تقسیم‌بندی تیپ‌های شخصیتی ۹ گانه ایشان است. به طور خلاصه از این منظر انسان‌ها به ۹ گروه زیر تقسیم می‌گردند:

۱. تیپ کمال‌گرا

این افراد به دنبال کامل بودن در همه چیز هستند و از ناکامل بودن خود سرخورده‌اند. ایده‌آلیست هستند و هر قدر هم پیشرفت کنند باز راضی نمی‌شوند و یک ندای درونی به آن‌ها می‌گوید که خوب کار نمی‌کنی. این افراد به احتمال خیلی زیاد، دارای والد یا والدین ایرادگیری بوده‌اند که به راحتی راضی نمی‌شدند. این اشخاص هم، ایرادگیر و کنترل‌کننده و معمولاً دارای اضطراب هستند و زمینه شخصیت و سواسی در آنان زیاد است، زیرا این ویژگی‌ها را حداقل از یکی از والدین یاد گرفتند.

۲. تیپ مهرطلب یا کمک‌کننده

این افراد دائم به فکر دیگرانند. خود را به آب و آتش می‌زنند تا به دیگران کمک کنند. به قول قدیمی‌ها حسن هلاک هستند. نیاز به محبت و توجه دارند. قادر به «نه» گفتن، نیستند، چون از طرد شدن واهمه دارند. افرادی وابسته و متکی به دیگرانند. حرمت ذات پایینی دارند و همواره به دنبال تأیید و تحسین دیگرانند و ...

۳. تیپ پیشرفت‌گرا یا موفقیت‌جو

این افراد برای پیشرفت سخت کار می‌کنند و جویای نام و مقام هستند. افرادی پر کار و رقابت‌جو هستند و برای پیشرفت کردن دست به هر اقدامی که لازم باشد می‌زنند. در حالت افراطی به تیپ «آ» تبدیل می‌شوند و ورکالیست هستند و بیشترین لذت را در کار کردن می‌برند. این خطر در آن‌ها وجود دارد که توجه به کار و موفقیت و رقابت با دیگران بیش از توجه به خود و خانواده اش اهمیت پیدا کند ...

۴. تیپ رمانتیک محزون یا هنرمند

این افراد بسیار احساساتی و زودرنج هستند. خود را با احساسات دیگران درگیر می‌کنند و چون از تخیل بسیار نیرومندی برخوردار هستند خودشان هم دچار همان

احساسات می شوند. افسردگی و نوسان خلق در این افراد زیاد مشاهده می شود. از کارهای یکنواخت خسته می شوند و نیز اگر امکان آن باشد ولخرج هستند. در بین نه تیپ انیاگرام حساس ترین تیپ شخصیتی، افراد تیپ چهار هستند و زندگی در کنار این افراد مثل راه رفتن روی یخ است ... تضادهای وجودی زیادی دارند و ... (احتمال ابتلا به اعتیاد در این تیپ، به نسبت سایر تیپ‌ها، بیشتر است)

۵. تیپ فکور

این افراد بسیار در خود فرو رفته یا درونگرا هستند (از بودن در جمع لذت نمی‌برند و اجتماع گریزند). قادر به ابراز احساسات خود نیستند و معمولاً تمایل کمی برای ازدواج دارند. در کلاس معمولاً در ردیف آخر می‌نشینند تا همه را ببینند ولی دیگران او را نبینند. دوست دارند دیده نشوند و نامریی باشند. همواره احساس را بعد از عقل تجربه می‌کنند. اهل کتاب خواندن و جمع‌آوری اطلاعات هستند و می‌خواهند از همه چیز سر در بیاورند ...

۶. تیپ وفاخو، وفاجو و شکاک

این افراد به همه چیز سوء ظن دارند. افرادی محتاط هستند. می‌خواهند بدانند که در ذهن دیگران راجع به آن‌ها چه می‌گذرد. نگران خیانت و بی‌وفایی دیگرانند. معمولاً اضطراب دارند و دوست دارند وظیفه آن‌ها در جایی که هستند مشخص و تعریف شده باشد و ...

۷. تیپ خوش‌بین و خوش‌گذران

این افراد به دنبال لذت‌جویی بوده و برون‌گراترین تیپ در بین نه تیپ انیاگرام هستند. تابع فلسفه اپیکور هستند که زندگی یعنی لذت بردن و دوری از درد. افرادی اجتماعی و رفیق باز هستند. معمولاً همه فن حریفند و در چند چیز تبحر دارند و بسیار خوش‌بینند. همواره به دیگران امید می‌دهند، نگران نباش همه چیز درست میشه. اهل بلوف زدن و خالی‌بندی و یا غلو کردن هم هستند و ... (به خاطر لذت‌جویی، تنوع طلبی و هیجان‌خواهی بالا، احتمال گرایش به اعتیاد در این تیپ نسبتاً زیاد است)

۸. تیپ چالشگر یا قدرت‌طلب

این افراد به دنبال قدرت و تسلط بر دیگران هستند. دوست دارند مدیر و رهبر باشند و دستور بدهند. بسیار کنترل‌کننده هستند و آمرانه با دیگران رفتار می‌کنند. تمایل

به دیکتاتور بودن دارند. اگر دیگران خصوصاً زیر دستان آنها، از آنان اطاعت نکنند، سخت بر آشفته و عصبی می شوند. در عین حال حمایت کننده هم هستند و از زیر دستان خود حمایت می کنند ولی به این شرط که آن افراد مطیع اوامر این عالی جنابان باشند؟! افرادی انتقام جو بوده و.

۹. تیپ صلح طلب و میانجی

این افراد دنبال آرامش و صلح و آشتی با دیگرانند. همواره می خواهند بین دیگران میانجی شوند تا بین آنها آشتی برقرار کنند. افرادی انطباق پذیر و تابع هستند. از درگیری و خشونت پرهیز می کنند و حتی شاید از آن می ترسند. نسبتاً تنبل هستند. در تصمیم گیری ها مشکل دارند و آخرین تصمیم را درست نمی گیرند و ...

توجه: در این کتاب نیز به چندین حالت از هر کدام از تیپ های شخصیتی پرداخته شده است و این گروه ها را در سطوح مختلفی از قبیل «شخص سلامت»، «شخص متوسط»، «شخص ناسالم»، «شخص در کودکی»، «شخص در بزرگسالی» و «شخص در بهترین حالت عملکردی» بررسی می کند و مشخصه های هر تیپ شخصیتی را در وضعیت های سلامت کامل، حالت متوسط، شرایط بیمارگونه و ناسالم، کودکی شخص و بزرگسالی اش و همچنین بهترین حالت عملکردی وی مورد موشکافی قرار می دهد. بنابراین هر تیپ شخصیتی در حالت گوناگون، کنش و واکنش های متناسب با آن حالت را خواهد داشت و همیشه یکسان «فکر و رفتار» نمی کند.

بهنام محقق

آذر ۱۳۹۷

آنچه مطالعه کردید، خلاصه‌ای بود از کتاب:

شخصیت‌شناسی از طریق اینیگرام

اثر دکتر بهنام محقق

شما عزیزان گرامی جهت مطالعه‌ی متن کامل این کتاب، می‌توانید با مراجعه‌ی مستقیم به سایت‌های اینترنتی زیر و یا اسکن بارکدهای زیر توسط دوربین گوشی خود، اقدام به تهیه اینترنتی این کتاب فرمایید.

www.mmf60.com/our_product

www.digikala.com/seller/afeep

ویراستار و تهیه‌چکیده‌کننده

سینا قنبری